

Уроци по Петдесятница

За социалната роля на кръщението със Святия Дух

Д-р теол. Доний К. Донеv

Петдесятница е границата между Възкресението и Пришествието, естественото и свръхестественото, човешкото и божественото, малко

вероятното и безусловно сигурното. Там, където пътят на историята се пресича със съдбата на Христовата църква, за да бъде променен завинаги. Светското аксиономиране на библейските истини, което постмодерното мислене наследява от екзистенциалния хуманизъм, нарочно изместват силата на Евангелието (Благата вест), превръщайки го от сила за спасение на света към вътрешноцърковно развлечение, което се провежда няколко пъти в седмицата. Но само на теория.

На практика възкресенската власт на Евангелието, силата свише от Петдесятница и присъствието на Пришествието Христово, никога не са били предопределени да бъдат ограничавани, нито пък могат да бъдат ограничени от стените на която и да е църква, било то и най-прекрасната катедрала. Ето защо Пришествието представлява исторически край за цялото творение – Евангелието е истински силно, когато се проповядва в света, а Петдесятница е посланието, което Духът говори на езиците на всички народи, използвайки църквата.

Неслучайно православният мистицизъм, католическата сакраментология и петдесятното богословие за духовно обновление семантично се препокриват не другаде, а в учението за Святия Дух. Това послание на Последното време съдържа уроци, които света може да научи единствено и само от църквата. Уроците за (не)сигурността, смъртта, Божият стандарт за святост и съживление, което променя историята.

Страхът и смъртта

Всеки човек се страхува от смъртта. Освен онзи, който е мъртъв за нея. Всъщност всеки човек се страхува от неизвестността, която смъртта носи със себе си. Какво ще стане с мен, след като умра? Какво ще стане със семейството ми? Какво следва после?

Христовите ученици несъмнено се страхуваха от смъртта. И то от смъртта на кръста, с която току-що бе убит Учителят им. Страхуваха се толкова, че дори не посмяха да отидат до Голгота... освен Йоан. Той бе твърде млад, за да мисли за смъртта.

Страхът им ги събра зад заключените врати на Горницата. И оттам не успя да ги изведе нито вестта за Възкресението, донесена на ранина от Мария, нито отваленият камък и изоставените погребални плащеници, нито (забележете) възкръсналият Христос, Който ги посети лично в нощта след Възкресението. Защото в сърцата им царуваше страх от смъртта, който светската империя бе насаждала у тях от най-ранно детство. Този робски манталитет бе превъзмогнат чрез силата свише, едновременно изляла се на тях и изпълнила ги в Деня на Петдесетница.

Когато апостолът повтаря въпроса на старозаветния пророк: „О, смърт, къде ти е жилото?“ (Осия 13:14, I Коринтяни 15:55), той визира победата на Божието царство не само над всяко господство на духовната тъмнина, но и над всяка земна империя, която следва от нея. Защото, ако разпънатият от империята, сега възкръснал, държи в ръце ключовете на смъртта и ада, то Той несъмнено държи ключовете и на всяко земно царство.

Ето защо, Възкресението предефинира реалността на смъртта и ада чрез реалността на вечността с Бога, реформира разбирането за религиозност чрез освобождение от робството на греха. И възстановявайки праведността на творението, променя вселенската социална система, покорявайки всеки светски император и деспот под властта на възкръсналия Цар. Петдесетница възвестява този победоносен триумф чрез белега на кръщението, който е говорене на езици. И чрез това възвестяване, Възкресението възстава срещу ада, смъртта и всяка светска империя, която те са изградили в разума на хората.

Статуквото и стандартът

Ако Възкресението е въстание, то Петдесетница е възстановяване, обновление и обединяване на кръстените със Святия Дух. И не просто единство, а единност, сигурност, надежда и сила. Защото с този акт на триумфално възвестяване Петдесетница става разделителната границата между номиналната религия и истинската вяра във възкръсналия Христос. Докосната от силата на Възкресението, номиналната религия, спонсорирана от имперската хазна, контролирана от тайните й пратеници и изпълняваща директивите на политическите олигарси, се превръща в стълб от сол. Защото Петдесетница променя вярата от религиозно статукво в духовен стандарт за библейска святост.

В началото на първи век Рим е империя, пълна с религия. Плурализъмът е толкова общоприет, че всеки може да има (и има) свои собствени богове. А всяка религия държи свой собствен социален статут. Защо тогава християнството е гонено от десет различни императори в продължение на двеста години? Защото християнството, изпълнено със силата на Святия Дух, има власт да променя историята, а с нея – и всяка светска религия и империята, която я управлява.

По времето на Христос еврейската вяра е достигнала своя номинал, оприличен от Спасителя на „варосани гробници“. Религиозното статукво владее в пълния смисъл над думата. Ето защо споменаването на пророчеството на Йоил на Петдесетница не е случайно. Възраст, пол икономически и социален статус, според които номиналната религия определя нечия религиозност, отпадат, за да дадат място на един нов духовен стандарт – този на Петдесетница. Според който Божият Дух се излива не върху богатите, силните и властимащите, а върху покорилите се под Божия суверенитет. Защото Бог вече е

издигнал своя стандарт за святост, и то не някъде другаде, а на Голгота, където цената, платена за него, не може да бъде пренебрегната.

Стратегията и съживлението

За светската държава, да се покори под този нов стандарт, би означавало да не може да контролира вярата, като я регистрира, таксува и диктува. Ултимативно, тази религиозна свобода застрашава статуквото на тоталитарната империя. Ето защо империята няма друг избор, освен да отвърне на удара. Но как една номинално религиозна държава може да се противопостави на живата вяра във възкръсналия Спасител, отнел страха от смъртта и променил социалното статукво със стандарт за святост, който империята никога не може да задоволи, бивайки светска по рождение? Остава ѝ само стратегията „Разделяй и владей”.

Дори в началото на 21 век причината за разделението на Християнската църква не са богословски разлики или литургични разминавания, а агентурно-законови разпоредби, наложени от светската държава, която разделя църквата, за да я владее. Но Христос разделяем не бива... А и как се разделя една църква, която вече е била разчупена на Голгота, възстановена във възкресението на Христос и говори в един акорд и с един език в Деня на Петдесетница?

Светската империя няма как да промени тази позиция, защото дори всичко друго в хронологията на историята да се повтаря, кръстът и Възкресението не се повтарят. Тяхната неповторимост, остава света без шанс за победа над църквата. Голгота е първата и последната ѝ битка, в която светската империя е вече обречена. Гонението ѝ срещу вярващите е само белег на нейното безсилие. Защото църквата може да е разделена, разрушена и разорена, но никога победена. Ако се отнеме свещеникът ѝ, всеки вярващ става свещеник. Ако се отмахнат водачите ѝ, нови водачи са издигани по избора на самия Бог. Ако се изгорят книгите ѝ, Духът преоткрива същността на Бога пред човечеството. Ако се разрушат сградите ѝ, църквата става по-истинска. Ако се забранят литургиите ѝ, всеки вярващ свещенослужи пред Бога в молитва и живот на святост. А Главата на църквата не може да бъде докосната от светската власт, защото дори разпънат на кръст като човек Той възкръсва като вечен Бог. Как се спира армия, която не може да бъде убита, защото, преминала смъртта и ада, е вече възкресена за вечност със Създателя?

Петдесетница е свидетелство, че всяка стратегия против църквата я прави само по-силна, превръщайки гонението в съживление, което променя историята завинаги. Причината в тази обреченост на светската власт е източникът на нейните ресурси. Империята получава сила от своята икономика, култура и власт, създадени от човешки потенциал. Докато на Петдесетница църквата черпи сила свише от Бога. За това тя може да бъде отговорът на всяка светска криза, защото Бог не подлежи на рецесиите на този свят. Неговата власт не търпи промяна. И с тази власт Петдесетница променя икономически, социални и религиозни измерения на светската държава с нов стандарт за духовност.

Това е нейният най-важен урок през вековете – империята преминава, църквата остава.